

*Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія*

Кафедра підприємництва і права

МАТЕРІАЛИ

X студентської наукової конференції

«Актуальні проблеми права»

5 грудня 2017 р.

Полтава - 2017

Відповідальна за проведення конференції:

Козаченко Ю.А. – доцент кафедри підприємництва і права Полтавської державної аграрної академії

Збірник студентських наукових праць за результатами X студентської наукової конференції «Актуальні проблеми права». – Полтава: ПДАА, 2017. – 57 с.

У збірнику надруковано наукові праці здобувачів вищої освіти факультету агротехнологій та екології і факультету економіки та менеджменту Полтавської державної аграрної академії. Відповідальність за зміст і редакцію наукових праць несуть її автори. Для бакалаврів, спеціалістів та магістрів вищих навчальних закладів освіти.

4. Законодавче врегулювання інституту місцевого референдуму в Україні
– К.: НІСД, 2013. – 42 с.

Чорна А., здобувач вищої освіти
спеціальності «Право», група 11
Науковий керівник: к.ю.н., доцент кафедри
підприємництва і права Козаченко Ю.А.

ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА І СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА: КОНСТИТУЦІЙНІ ГАРАНТІЇ

Здобуття Україною незалежності відкрило шлях до кардинальних перетворень у всіх сферах суспільного життя. Все це знайшло відображення у чинній Конституції, яка вперше на якісно новому рівні закріпила систему основних прав і свобод людини виходячи з того, що права і свободи та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави та всіх її органів як один з головних її обов'язків (ст. 3) [1].

Одним з основних елементів конституційної системи прав, свобод і обов'язків людини і громадянина в Україні є економічні права. Вони посідають важливе місце в структурі конституційно-правового статусу особи, забезпечуючи економічну свободу, розвиваючи ідеал вільної людської особистості.

Питання гарантій економічних прав і свобод людини і громадянина й досі залишається актуальним для юридичної науки, адже не має однозначного тлумачення, єдиного розуміння як у теорії, так і на практиці. Ця проблема знаходиться в полі постійної уваги органів держави, посідаючи чільне місце в їхній діяльності, учених – юристів, правозахисників, а також громадськості. У сучасному світі демократичність правової системи, до якої належить Україна, значною мірою зумовлена тим, яке місце посідає в ній особа, як гарантуються її економічні права.

Актуалізація проблеми захисту економічних прав і свобод людини і громадянина обумовлена утвердженням в Україні демократичних засад суспільного життя та зростанням політичної активності населення, переходом України до ринкових відносин, які передбачають широке використання особистої свободи та ініціативи, посиленням особистої відповідальності та усвідомленого відношення людини до результатів своєї діяльності, а також розуміння того, що вона є господарем своєї долі та творцем особистого щастя. Сучасний етап розвитку країни пов'язаний з формуванням громадянського суспільства та правової, соціальної держави як найважливіших суспільно - правових вимірів, які не лише відображають механізми захисту економічних прав людини, але й утворюють реальну можливість самим громадянам брати активну участь у забезпеченні та «самозахисті» своїх економічних прав і свобод, і зрештою усвідомлювати значущість та важливість економічних прав і свобод людини і громадянина.

Розглядаючи економічні права і свободи людини і громадянина слід акцентувати увагу переважно на статичних моментах цієї категорії прав, що надає можливість окреслити сферу суспільного життя в якій означені права виникають і реалізуються, а також відмежувати їх від інших груп прав і свобод: політичних, соціальних, культурних тощо. В той же час, лише з'ясування такого суспільного явища як економічні права людини за суттю дозволить оптимально визначити їхній зміст та форму. Ю. Фролов виводить таку дефінітивну формулу економічних прав людини і громадянина: економічні права і свободи людини і громадянина в Україні – це самостійний вид прав та свобод у загальній системі прав і свобод людини і громадянина, під якими слід розуміти можливості людини та громадянина володіти, користуватися та розпоряджатися основними економічними благами, а також набувати та захищати їх у порядку, межах, формах і способ, передбачені Конституцією і законами України [2, с. 171]. Одразу ж слід зауважити, що разом з першим наведеним суб'єктом, не слід випускати з поля зору й другий – дуже важливий суб'єкт – органи державної влади та їх посадових осіб, без якого дослідження конституційних гарантій економічних прав та свобод людини і громадянина та їх захисту буде неповним і неточним.

В юридичній енциклопедичній літературі зазначається, що конституційні права та свободи людини і громадянина в Україні забезпечуються за допомогою встановлених законодавством гарантій [3, с. 285]. Система прав і свобод людини і громадянина, що гарантуються Конституцією України, розроблена з урахуванням відповідних міжнародних правових актів: Загальної декларації прав людини (1948), Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (1966), Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950), Паризької хартії для нової Європи (1990) та ін.

Конституційні економічні права і свободи це важлива складова частина системи конституційних прав і свобод людини і громадянина, яка визначає можливість людини створювати матеріальні й особисті нематеріальні блага, володіти ними та здійснювати господарську діяльність. До основних економічних прав і свобод людини і громадянина Конституція України [1] відносить суб'єктивні права і свободи у сфері економічних (майнових) відносин – це насамперед право власності особи, тобто право приватної власності (ст. 41); право на підприємницьку діяльність (ст. 42); право громадян на користування об'єктами права публічної (суспільної) власності: державної та комунальної (ст. 41) та власністю Українського народу (ст. 13); право на страйки (ст.44) та деякі інші.

У демократичному, правовому суспільстві значення організаційних гарантій у реалізації прав та свобод громадянина підвищується, подальшого розвитку набувають їх форми та методи. За Конституцією України широке коло державних органів, посадових осіб та громадських організацій зобов'язані забезпечувати реалізацію прав людини та громадянина. Зокрема, парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина здійснює Уповноважений Верховної Ради України з

прав людини (ст. 101). Гарантом прав і свобод людини і громадянина є Президент України (ст. 102). В межах своєї компетенції організаційну діяльність по забезпеченню прав і свобод людини, громадянина, відповідно до Конституції, здійснюють Кабінет Міністрів України (ст. 116 п. 2); місцеві державні адміністрації (ст. 119, п. 2); прокуратура (ст. 121); Конституційний Суд України та суди загальної юрисдикції; органи місцевого самоврядування (ст. 55) та ін.

Конституцією України, окрім національних гарантій, передбачається можливість використання також міжнародно-правових засобів забезпечення прав людини. У ст. 55 Конституції України зазначено, що кожен має право після використання усіх національних засобів правового захисту звернутися за захистом своїх прав і свобод до відповідних міжнародних судових установ або до відповідних органів міжнародних установ і організацій, членом або учасником яких є Україна [1]. Ще одним визначальним кроком при цьому стала ратифікація Україною у 1997 р. Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (1950) – з того часу громадяни України дістали можливість звертатися за захистом своїх порушених прав до Європейського суду з прав людини [4].

Таким чином, економічні права та свободи людини і громадянина – це нормативно визначена міра можливої поведінки або діяльності людини та громадянина в економічній сфері суспільних відносин, пов'язана з правовим режимом власності та господарської діяльності.

Економічні права і свободи людини і громадянина, закріплені в Конституції України, їх широта, реальність, гарантованість виражають не тільки фактичний та юридичний статус особи у суспільстві, а й суть діючої в країні демократії, соціальні можливості, закладені в самому суспільному ладі. Перелік основних економічних прав і свобод людини і громадянина має служити подальшому розвитку демократії й соціальному прогресові України.

Бібліографічний список:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України від 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Фролов Ю. М. Економічні права і свободи людини і громадянина: до теорії питання / Держава і право : Зб. наук. праць. Юридичні і політичні науки. К. : Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2002. – 172 с.
3. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. акад. НАН України Ю. С. Шемшученка. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К. : Юридична думка, 2012. – 1020 с.
4. Про ратифікацію Конвенції «Про захист прав людини і основоположних свобод» : Закон від 17.07.1997 р. № 475/97-ВР / Рада Європи // Міжнародний документ від 04.11.1950 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_004. – Заголовок з екрана.

ЗМІСТ

Бибко О.	Співвідношення понять «конституція», «конституціоналізм», «конституційне право»	3
Бігдан Є.	Банкрутство підприємств та їх санація	5
Дудко А.	Акціонерні товариства: історичні та правові аспекти	8
Жванко Є.	Особливості доказування в господарському процесі	10
Кібальник Я.	Значення конституційних принципів для забезпечення прав людини	12
Коваленко Д.	Право на життя і медична діяльність: проблеми співвідношення	15
Кондра А.	Правова природа і значення рішень Конституційного Суду України	18
Костенко А.	Штрафні санкції в господарському праві України	20
Любарець С.	Корпоративні права: поняття, зміст та основні функції	22
Мирошник В.	Поняття господарсько-правової відповідальності в законодавстві України	25
Міняйло К.	Конституційна реформа та доступ до справедливого правосуддя	27
Ноженко Ю.	Штрафні санкції за порушення трудової дисципліни: правомірність застосування	30
Онищенко Т.	Дозвільна система у сфері господарської діяльності	32
Руденко О.	Ліквідаційна процедура у справі про банкрутство	35
Рудь А.	Реалізація пасивного виборчого права громадянами України: актуальні питання	37
Сергієнко В.	Сутність та види маркетингових стратегій	39
Тарасенко Ю.	Актуальні питання розмежування компетенції між господарськими та адміністративними судами	41
Ткаченко Н.	Недоліки та переваги третейського розгляду спорів в Україні	44
Черниш І.	Місцевий референдум як форма безпосередньої демократії	47
Чорна А.	Економічні права людини і громадянина: конституційні гарантії	49
Юренко М.	Місцеве самоврядування: необхідність реформування та перспективи розвитку	52
Якубенко О.	Електронні носії як докази в господарському процесі	54